

Plastische chirurgie

Achtergrond

Plastische chirurgie

Een plastisch of reconstructief chirurg is een chirurg die zich heeft gespecialiseerd in het operatief herstellen van vorm en functie van het lichaam.

Hierbij gaat het om het herstel van lichaamsafwijkingen en verminkingen of uiterlijke onvolkomenheden, die aangeboren zijn of later zijn verkregen door een ongeval, operatie of ziekte. Ook de handchirurgie maakt deel uit van de plastische chirurgie, omdat het bij veel handoperaties gaat om reconstructies van aangeboren of verkregen afwijkingen.

Tevens houdt de plastisch chirurg zich bezig met aspecten van het uiterlijk, die de patiënt zelf als storend ervaart, maar die op zich niet een ziekelijke afwijking zijn. Het gaat hierbij niet om het mooier maken van iemand. Meestal gaat het om afwijkingen waarvan de patiënt veel lichamelijke of psychische klachten ondervindt, bijvoorbeeld een borstverkleining bij een vrouw met een grote cupmaat die daardoor veel nek- en schouderklachten heeft. In deze gevallen wordt gesproken van esthetische of cosmetische chirurgie.

Plastisch chirurgen rekenen het gehele menselijke lichaam, en vooral de huid en de direct daaronder gelegen structuren, tot hun werkterrein.

De opleiding tot plastisch chirurg duurt zes jaar: drie jaar algemene heelkunde en drie jaar plastische chirurgie.

beroepskeuze

Bijna twee derde (63 procent) van de 64 ondervraagde plastisch chirurgen blijkt tijdens de studie aan dit specialisme te hebben gedacht. Een iets kleinere groep, 50 procent, nam het specialisme heelkunde in overweging. Andere specialismen die vaak in de overweging zijn betrokken: orthopedie (23 procent), psychiatrie (11 procent) en anesthesiologie (11 procent). Voor het merendeel (98 procent) van de respondenten was dit specialisme (ook) het eerst gekozen specialisme; 14 procent van de respondenten noemt hier (ook) de algemene heelkunde als eerste keuze.

Vrijwel alle plastisch chirurgen zijn zeer tevreden over de gemaakte keuze.

beroepsgroep

De plastisch chirurgen zijn gemiddeld 15 jaar in het specialistenregister ingeschreven. In dit vakgebied zijn veel meer mannen (83 procent) dan vrouwen (17 procent) werkzaam. De gemiddelde leeftijd is 51 jaar.

Perspectief

meest aantrekkelijke aspecten van plastische chirurgie

Meer dan een derde (38 procent) van de ondervraagde plastisch chirurgen vindt de creativiteit die men in het werk kwijt kan één van de meest aantrekkelijke aspecten van het werk. 28 procent noemt het fijnzinnige chirurgische werk als een aantrekkelijke kant van het beroep. Een kwart noemt de veelzijdigheid van het vak plezierig. Eén van de respondenten omschrijft het als volgt: *"Het opbouwende van het vak plastische chirurgie, een vak dat fijnzinnig handwerk gepaard laat gaan met enige artisticeit."*

16 procent noemt de dankbaarheid die het werk oplevert één van de meest positieve aspecten van hun beroep. Voor 13 procent geldt ook het -letterlijk- zichtbare resultaat als een aantrekkelijk aspect van het vak. Eén van de respondenten vat dit als volgt samen: *"Je hebt dankbare patiënten: als specialist kan je er iets van jezelf in kwijt."*

minst aantrekkelijke aspecten van plastische chirurgie

Een kwart van de respondenten vindt dat de plastisch chirurg te weinig erkenning krijgt voor de wezenlijke bijdrage die het vak levert aan de gezondheidszorg. De publieke opinie is dat de plastisch chirurg zich voornamelijk bezighoudt met cosmetische, overbodige operaties, terwijl volgens de plastisch chirurgen zélf juist het reconstructieve aspect van het vak veel meer op de voorgrond staat. *"Je moet iedere keer weer uitleggen dat het gaat om herstel van vorm en functie"*, zegt één van de plastisch chirurgen. Volgens een andere respondent komen de misvattingen over het vak onder meer door de *"Zeer eenzijdige voorlichting in kranten, weekbladen en op televisie."*

23 procent vindt een onaantrekkelijke kant van het werk dat patiënten vaak te veel verwachten van de mogelijkheden van een plastisch chirurg. Hiermee samenhangend zegt 13 procent van de respondenten dat patiënten soms zeuren. Eén van de ondervraagden: *"Routine esthetische correcties bij niet-begrijpende 'eisende' patiënten."*

15 procent noemt de regelgeving vanuit de overheid als één van de minst aantrekkelijke aspecten van het vak, 11 procent noemt de (toename van) bureaucratiesering in het algemeen.

wat de co-assistent moet weten als hij voor plastische chirurgie kiest

In bijna de helft van de gevallen (48 procent) waarschuwen de respondenten voor het feit dat er zeer weinig opleidingsplaatsen beschikbaar zijn. Co-assistenten die voor plastische chirurgie kiezen, moeten rekening houden met de sterke concurrentie. 23 procent vult aan dat men zich ook moet realiseren dat het een zware opleiding is. *"Er zijn helaas maar weinig opleidingsplaatsen en de spoeling is daardoor dun. Alleen de zeer gemotiveerde lukt het om een AGIO plaatst te verwerven door middel van wetenschappelijke stages en promotieonderzoek."*

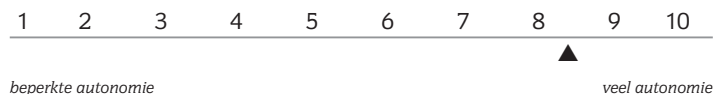
16 procent van de ondervraagden vindt dat plastisch chirurgen in spé over een flinke dosis handigheid moeten beschikken.

Kritische factoren

autonomie

De plastisch chirurgen hebben veel autonomie; op een schaal van 1 tot 10 geven ze gemiddeld een 8,3. Ruim 80 procent scoort een 8 of hoger. Slechts 4 respondenten geven een score 5 of lager.

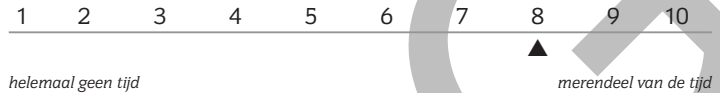
$$\bar{x} = 8,3 \quad \sigma = 1,6$$

patiëntenzorg

Als plastisch chirurg heeft men veel met directe zorg voor patiënten te maken. De gemiddelde score op deze schaal is 8,0. Ruim twee derde (69 procent) van de respondenten geeft met een score van 8 of hoger aan daar het merendeel van de tijd aan te besteden.

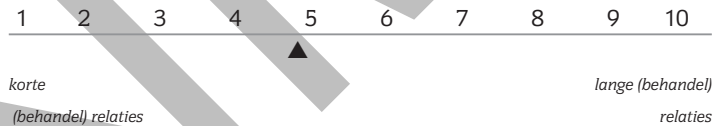
$\bar{x} = 8,0$ $\sigma = 1,3$

continuïteit behandelrelaties

De continuïteit van de behandelrelatie wordt gemiddeld gesproken door de plastisch chirurgen eerder als kort dan als lang ervaren. De respondenten geven voor dit aspect gemiddeld een 4,8. Slechts 7 procent van de respondenten geeft met een score van 8 of hoger aan dat de relaties langdurig zijn.

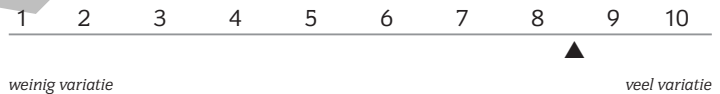
$\bar{x} = 4,8$ $\sigma = 2,0$

variatie

De gemiddelde score van 8,4 wijst erop dat plastisch chirurgen veel variatie kennen in hun werk. Niemand scoort aan de linkerkant van de schaal (5 of lager). 86 procent geeft een score 8 of hoger.

$\bar{x} = 8,4$ $\sigma = 1,1$

vereiste deskundigheid

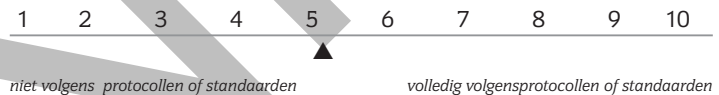
Voor het vak plastische chirurgie is wat meer specifieke dan brede kennis nodig. De beoefenaren van dit specialisme geven gemiddeld een score 6,9. Slechts 10 procent van de respondenten spreekt vooral van brede kennis (score 4 of lager), terwijl de helft van de vakgenoten vooral specifieke kennis noodzakelijk acht (score 8 of hoger).

$$\bar{x} = 6,9 \quad \sigma = 2,0$$

standaardisering van werk

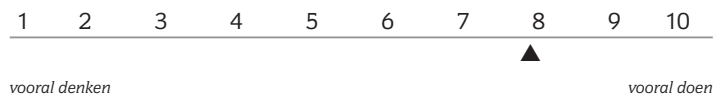
Het werk van plastisch chirurgen neemt een middenpositie in op het aspect 'mate van standaardisering van het werk'. De balans slaat net door naar de kant van minder standaardisering: 22 procent van de respondenten geeft een score 3 of lager, en 16 procent geeft een 8 of hoger. Het merendeel (62 procent) van de antwoorden ligt tussen de 4 en 7 punten.

$$\bar{x} = 5,1 \quad \sigma = 2,2$$

denken versus doen

De plastisch chirurgen zijn duidelijk in hun mening: hun vakgebied is meer een 'doe' vak dan een 'denk' vak. De gemiddelde score is 7,9. Ruim twee derde (68 procent) geeft een score 8 of hoger. Slechts 5 procent scoort een 5, de laagst gegeven score.

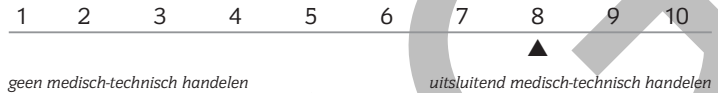
$$\bar{x} = 7,9 \quad \sigma = 1,2$$

medisch-technisch handelen

De respondenten zijn het erover eens dat het werk van de plastisch chirurg bijna volledig bestaat uit medisch-technisch handelen. De gemiddelde score is 8,0. Bijna driekwart (70 procent) van de respondenten geeft een score 8 of hoger, slechts 6 procent geeft een score 5 of lager.

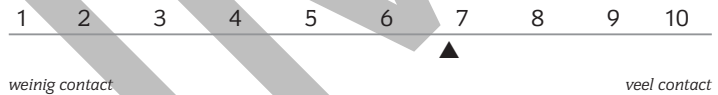
$\bar{x} = 8,0$ $\sigma = 1,6$

interactie andere medische disciplines

Plastisch chirurgen hebben redelijk veel te maken met andere medische disciplines; de gemiddelde score is 6,9. Bijna de helft (46 procent) van de respondenten geeft voor dit aspect 8 punten of hoger, slechts 6 procent geeft 3 punten of lager.

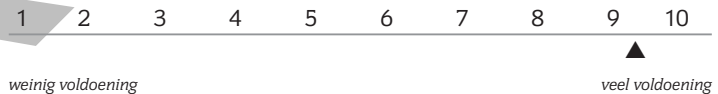
$\bar{x} = 6,9$ $\sigma = 1,8$

inhoudelijke voldoening

Plastische chirurgie is een vak dat alle beoefenaren veel inhoudelijke voldoening verschaft; de gemiddelde score is 9,2. Slechts een enkeling geeft als hoogste score een 7 op deze schaal, 81 procent geeft een score 9 of 10.

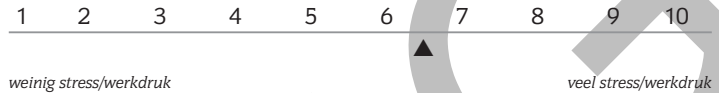
$\bar{x} = 9,2$ $\sigma = 0,8$

werkdruk

Ook plastisch chirurgen hebben in hun werk last van stress en werkdruk; de gemiddelde score is 6,5. Tegenover 10 procent die vindt dat het vak weinig stress en werkdruk oplevert (score 3 of lager) staat 33 procent die vindt dat het vak veel stress en werkdruk geeft (score 8 of hoger).

$\bar{x} = 6,5 \quad \sigma = 1,9$

medische beleidsverantwoordelijkheid

De mogelijkheden om het eigen medische beleid te bepalen, zijn voor de plastisch chirurgen zonder uitzondering groot: gemiddelde score van 8,4. Slechts 2 respondenten neigen naar de kant van geen bepaling (score 5 of lager). Bij 84 procent is sprake van veel invloed op het beleid (score 8 of hoger).

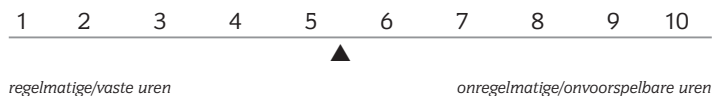
$\bar{x} = 8,4 \quad \sigma = 1,2$

regelmaat

Plastisch chirurgen plaatsen de mate van regelmaat waarmee hun werkzaamheden worden uitgeoefend ongeveer op het midden van deze schaal. De meningen lopen wel uiteen. Zo spreekt ruim een kwart van de respondenten van vooral regelmatige werktijden (score 3 of lager), tegenover 19 procent van vooral onregelmatige uren (score 8 of hoger). De rest van de scores is gelijkmatig verdeeld over de rest van de schaal.

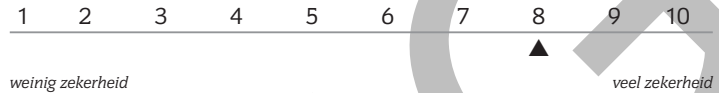
$\bar{x} = 5,3 \quad \sigma = 2,2$

zekerheid

De mate van zekerheid in de positie als plastisch chirurg is groot, zo blijkt uit de gemiddelde score van 8,0. Slechts 11 procent zegt eerder weinig dan veel zekerheid te ervaren (score 5 of lager). Bijna de helft (45 procent) van de respondenten spreekt met een score 9 of 10 van veel zekerheid.

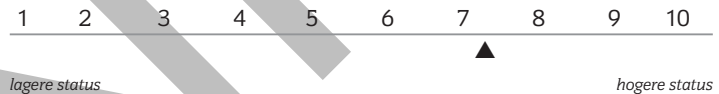
$\bar{x} = 8,0$ $\sigma = 1,8$

status ten opzichte van andere medische disciplines

Plastisch chirurgen hebben het gevoel dat hun vakgebied een hogere status heeft dan andere medische disciplines; de gemiddelde score op deze schaal is 7,2. Drie kwart van de scores komt uit op 6, 7 of 8. Slechts enkelen zijn van mening dat de status duidelijk lager is (score 4 of lager). 12 procent geeft een 9 of zelfs een 10.

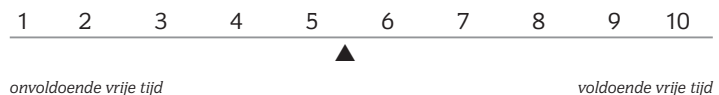
$\bar{x} = 7,2$ $\sigma = 1,4$

vrije tijd

Het vak plastische chirurgie scoort wat betreft het aspect vrije tijd ten opzichte van de werktijden ongeveer in het midden van de schaal: de gemiddelde score is 5,3. De meningen zijn op dit punt wel verdeeld: iets meer dan helft (53 procent) scoort een 5 of lager en geeft daarmee aan de verhouding vrije tijd - werktijd onvoldoende te vinden. 47 procent scoort een 6 of hoger en spreekt daarmee van voldoende vrije tijd.

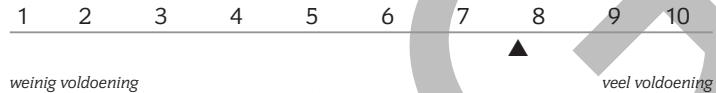
$\bar{x} = 5,3$ $\sigma = 2,7$

werkomstandigheden

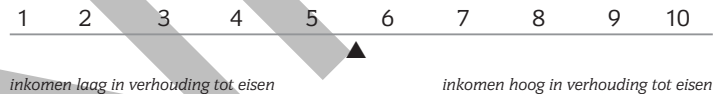
De werkomstandigheden bieden plastisch chirurgen over het algemeen veel voldoening. De gemiddelde score is 7,8. Slechts 10 procent geeft een score van 5 of lager. Twee derde geeft met een score 8 of hoger aan zeer tevreden te zijn over de werkomstandigheden.

$$\bar{x} = 7,8 \quad \sigma = 1,6$$

inkomen

De verhouding tussen de hoogte van het inkomen en de gestelde eisen aan de beroepsuitoefening ligt volgens de plastisch chirurgen ongeveer op het midden van de schaal: de gemiddelde score is 5,6. Meer dan de helft (57 procent) van de respondenten scoort dan ook een 5 of 6. 18 procent bevindt zich aan de linkerkant van de schaal. De rest geeft een 7 of hoger.

$$\bar{x} = 5,6 \quad \sigma = 1,9$$

Beroepsuitoefening patiëntenpopulatie

Met uitzondering van een enkeling werken alle plastisch chirurgen rechtstreeks met patiënten. Het gaat gemiddeld om 80 contacten per week. Het merendeel van deze contacten wordt poliklinisch afgewikkeld (68 procent). Telefonisch contacten komen weinig voor (4 procent), de overige 27 procent van de contacten is met klinische patiënten.

Leeftijdsopbouw:

65-plusser	20 %
Volwassene	64 %
Kind	11 %
Zuigeling/kleuter	5 %

Vrouwen (61 procent) maken een groter deel uit van hun patiëntenpopulatie dan mannen (39 procent).

Bijna 90 procent van de patiënten die bij een plastisch chirurg terechtkomen, is gezond (65 procent) of gezond doch met gezondheidsklachten (24 procent). Slechts een enkeling is acuut (5 procent) of heeft chronische klachten (4 procent). Terminale patiënten worden door een plastisch chirurg slechts in een enkel geval behandeld.

meest voorkomende symptomen/ziektebeelden/themata

hand/ pols (letsels/ trauma/ M. dupuytren)	100 %
borst/ mamma (reconstructie e.d.)	69 %
huid (tumoren/ weefseldefecten)	53 %
aangeboren afwijkingen	33 %
reconstructies	28 %
ooglid correctie (blepharoptosis/ ectropion)	28 %
trauma algemeen	25 %

meest uitdagende symptomen/ziektebeelden/themata

hand/ pols aandoeningen	44 %
reconstructies	33 %
aangeboren afwijkingen	15 %
cosmetische ingrepen	13 %
borstreconstructies	11 %

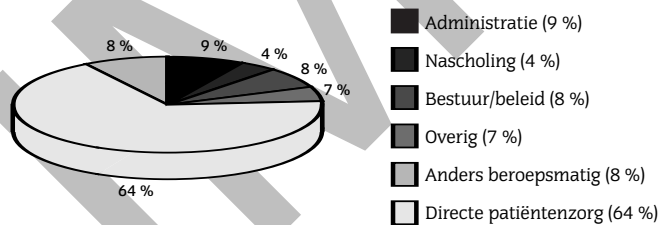
type praktijk

Ruim drie kwart (77 procent) van de plastisch chirurgen is zelfstandig gevestigd, tegenover 23 procent dat in loondienst werkzaam is. 72 procent werkt binnen een groepspraktijk, slechts 11 procent van de respondenten heeft een solopraktijk. De verhouding tussen het werkzaam zijn bij academische ziekenhuizen en algemene ziekenhuizen is 30 procent versus 61

procent. 8 procent werkt (ook) bij andere instellingen en 14 procent (ook) aan de universiteit.

invulling werkweek

Plastisch chirurgen werken gemiddeld 54 uur per week. Ruim de helft van de plastisch chirurgen (56 procent) werkt tussen de 40 en 60 uur per week. Slecht 15 procent werkt minder dan 40 uur, tegenover ruim een kwart dat aangeeft meer dan 60 uur per week te werken. Plastisch chirurgen besteden per werkweek drie kwart van de tijd aan directe patiëntenzorg (36 uur per week) en aan andere beroepsmatige activiteiten, zoals lesgeven, onderzoek en adviseren (5 uur). Aan administratie wordt 5 uur besteed. De procentuele verdeling van de uren over de verschillende soorten activiteiten is als volgt:

slotopmerking

34 procent van de respondenten gebruikt de laatste opmerking om de aard van de chirurgische werkzaamheden te benadrukken. Zo zegt één van de ondervraagden: "Het bestaat voor 10 procent (en niet méér) uit cosmetische esthetische chirurgie; 90 procent is reconstructief/ handchirurgie werk." Veel respondenten vinden dat er misverstanden bestaan over de inhoud van het vak. Eén van hen 'waarschuwt': "Het is geen glamourvak, het is degelijk werk met continue nascholing."

10 procent merkt op dat het een breed en technisch vak is. Een aantal respondenten noemt nog een aantal voorwaarden waar een plastisch chirurg aan moet voldoen. "Men moet van mensen houden, creatief zijn, weten te improviseren en een ijzersterke gezondheid hebben."

Eén van de ondervraagde plastisch chirurgen waarschuwt co-assistenten met ambities in de richting van de plastische chirurgie nogmaals: "Het is een fantastisch vak, maar er is een lange weg te gaan die veel inzet vergt."

gemiddelde scores voor kritische factoren

inhoud van het werk	gemiddeld	context beroepsuitoefening	gemiddeld
autonomie	8,3	werkdruk	6,5
patiëntenzorg	8,0	medische beleidsverantwoord.	8,4
continuïteit	4,8	regelmaat	5,3
variatie	8,4	zekerheid	8,0
vereiste deskundigheid	6,9	status	7,2
standaardisering	5,1	vrije tijd	5,3
denken versus doen	7,9	werkomstandigheden	7,8
medisch-technisch handelen	8,0	inkomen	5,6
interactie	6,9		
inhoudelijke voldoening	9,2		

Oefening

Als je het bovenstaande beroepsprofiel goed hebt doorgelezen, maak dan de volgende oefening:

Schrijf hieronder je top-vijf van kritische factoren;

Zet in kolom A de scores die je in de 'Voorbereiding' aan elk van deze factoren hebt gegeven;

Zet in kolom B de gemiddelde scores die je in het hierboven beschreven profiel aantroft;

Trek de scores in kolom B af van die in kolom A en schrijf het resultaat in kolom C;

Tel de cijfers in kolom C op. *Let op: negeer + en – tekens!*

Hoe dichterbij het totaal-getal bij de 0 ligt, des te waarschijnlijker het is dat dit specialisme aansluit bij je wensen. Verder onderzoek is natuurlijk geboden. Dit cijfer alleen zegt niet zoveel voordat je het hebt vergeleken met die voor andere specialismen!

Kritische factoren	A (jouw waardering)	B (gemiddelde score)	C (verschil)
-----	-----	-----	-----
-----	-----	-----	-----
-----	-----	-----	-----
-----	-----	-----	-----
-----	-----	-----	-----
-----	-----	-----	-----

Totaal:

ISBN: 90 71941 46 9
Copyright 1999

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de KNMG te Utrecht.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van art. 16b Auteurswet 1912, het besluit van 20 juli 1974, Staatsblad 471, en art. 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijke verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprerecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatie werken (art. 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de KNMG te wenden.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Daar waar 'hij' staat in de navolgende hoofdstukken, wordt ook 'zij' bedoeld.